

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IX. Corollaria præcedentis doctrinæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Jerem. 31. In charitate perpetua dilexi te, idem ad-
traxi te miserans.

Tercia ratio petitur ex altitudine & incom-
prehensibilitate mysterii prædestinatiōnis, quæ
colligitur ex Adversariorum sententia. Si enim ec-
lectio prædestinatorum ad gloriam fieret ex
lectio prædestinatorum ad gloriam fieret ex
gravius eorum meritis, posset de facili assignari
ratio cur iste assumatur, & alter relinquatur;
posset siquidem dici, quod ille prævideretur bene
operaturus, alter verò male operaturus: Sed hoc
est contra altitudinem hujus mysterii, de quo
Apostolus ait ad Rom. 11. O altitudo divinarum
scientiarum & scientiæ Dei: quam incomprehensibilia
sunt iustitiæ eius! &c. Est etiam contra Augusti-
ni prædestin. Sanct. cap. 7. Ex duobus (inquit)
alio quodam impio, cur hic assumatur, & alius re-
linquatur? iudicia Dei incomprehensibilia! Et Epist.
111. explicans significationem ligni crucis, ad
profundum reducit occultam rationem, cur u-
nus eligatur, non verò alter. Videndus est etiam
S. Thomas 3, contra Gentes cap. 16. ubi docet
quod non est ratio inquirenda quare Deus hos
elegit & convertat, & non illos, hoc enim ex sim-
plici eius voluntate procedit, quod cum omnia serent
ex nihilo, quedam facta sunt alius digniora; sicut ex
simplici voluntate artificis procedit, ut ex eadem mas-
sa ligni aliter disponat, quedam vasa formet ad nobiles
us, & quedam ad ignobiles: iuxta illud ad Romanos
13. An non habet potestatem sequi lucis, ex eadem
massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud in
contumeliam? Idem docet hic articulo quinto ad
tertium his verbis: Quare hos elegit ad gloriam, &
illos reprobovit, non habet rationem nisi divinam vo-
luntatem: unde Augustinus dicit super Ioannem, quare
hunc trahat & illum non trahat, noli velle dyudicare,
si non vult errare. Sicut etiam in rebus naturalibus,
quod hæc pars materia sit sub ista forma, & illa sub al-
ia, dependet ex simplici divina voluntate, sicut ex
simplici voluntate artificis dependet, quod ille lapis est
in ista parte parietis, & ille in alia, quamvis ratio ar-
tis habeat quod aliqui sint in hac, & aliqui sint in illa.

Quartum argumentum sumitur ex eo quod in
Scriptura prædestinatio frequenter fortis nomi-
ne designatur: Ad Ephesios 1. Sorte vocati sumus
secundum propostum eius qui operatur omnia secundum
consilium voluntatis sue. Ad Colossenses 1.
De quo nos fecit in partem sortis sanctorum. Plura
sunt alia loca in quibus Sanctorum electio for-
tis nomine designatur: ut Danielis 2. Sapientia
7. Psalm. 124. & Actuum 26. Hujus autem appel-
lationis nulla alia ratio esse potest, quam quia
sicut aliquid dicitur forte alicui contingere,
quod ei accidit absque prævia causa & studio e-
ius: ita prædestinatio nulla reperitur causa ex
parte nostri, sed illa in solam gratuitam Dei ec-
lectionem reducenda est, juxta illud Psalm. 17.
Talium me fecit quantum voluit me. In cuius rei ty-
pum, terra promissa, quæ figura erat regni cœ-
lestis, forte nulla est a Josue distribui. Et Esther
10. Deus duas sortes esse præcepit, unam populi
Dei, & alteram cunctarum Gentium, ut signifi-
cat, populum illum, non ex meritis, sed quasi
forte separatim esse à cæteris. Hoc argumento
ex sortis appellatione desumpto utitur S. Au-
gustinus concione 2. super Psalm. 35. ad gratuitam
prædestinatorum electionem suadendam.

Quinta ratio supra fuit insinuat. Quando tam
finis affectio, quam mediatorum efficacium ap-
plicatio, subsumt potestati alicuius, potest effica-
citer velle finem ante prævisa media: Sed tam
gloriz affectio, quam hominum merita, sub-

A sunt potestati Dei; potest enim quem voluerit,
& per ea media quæ voluerit, salvum facere, ex
Augustino de corrept. & gratia cap. 14. Ergo
Deus ante prævisa merita potest gloriam velle
efficaciter prædestinatis, & ex hujus finis inten-
tione, media ad illius affectuionem efficaciam, e-
ligere ac preparare.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. 48
Si in potestate ejus qui proponit præmium, est
dare alteri vires, industriam, fortunam, cætera-
que omnia ad merendum necessaria; ita quod
non solum præmium, sed etiam meritum, & vi-
ctoriam dare possit, talis bene potest ante merita
prævisa intendere dare ei præmium, virtuali-
ter volendo dare illi meritum, ex vi talis inten-
tionis: eò quod merita illa non debeat ipse præ-
miator expectare vel supponere, sed donare &
causare. Unde cum in potestate Dei sit dare ho-
minibus merita, & bona opera, & quidquid ad
merendum requiritur; quia hæc non de nostræ
voluntatis potestate, sed de sua prædestinatione
promittit & donat, ut docet Augustinus de præ-
destin. Sanct. capite decimo. Et quia, ut loquitur
idem sanctus Doctor, dum merita nostra remun-
nerat, sua dona coronat: potest ante prævisa me-
rita, ex motivo suæ largitatis vel misericordiæ,
eligere homines ad gloriam, obligando se ex vi
talisis intentionis & voluntatis, ad dandum illis
ipsa merita & bona opera, & quidquid ad me-
rendum requiritur.

Ex quo habes notabile discrimen, quod inter-
cedit, quantum ad hoc, inter Deum & Reges
ac Principes terræ. Nam Princeps, cum non po-
teat, ante illorum prævisionem, velle efficaciter,
sed tantum inefficaciter, illis conferre præmiū;
Deus verò, cum in sua potestate habeat merita
prædestinatorum, ante illa prævisa, potest velle
illis conferre præmium per merita, non solum
voluntate inefficaci & antecedente, sed etiam
efficaci & consequente.

Deniq; eadem veritas demonstrari potest om-
nibus argumentis quæ militat contra scientiam
mediam: ut enim liberè fatentur Adversarii,
illâ sublata, non potest admitti electio præ-
destinatorum ex prævisis meritis.

§. IX.

Corollaria præcedentis doctrine.

EX dictis colliges primò: electionem ad glo-
riam factam ante prævisa merita, extendi
etiam ad determinatum gradum beatitudinis,
quem in particulari habebit quilibet prædesti-
natus. Quia non solum gloria absolute confide-
rata, sed etiam in gradu determinato, est finis
meritorum: Ergo sic debuit terminare effica-
cem electionem anteverentem merita. Conse-
quentia patet ex supra dictis, nam finis ut sic or-
dine intentionis est prior mediis ad illum ordi-
natis.

Colliges secundo: prædestinationem non so-
lum hominum, sed etiam Angelorum fuisse ante
prævisa merita. Probat eadem ratione: quia
volitio quæ Deus voluit Angelis gratiâ & merita,
est volitio non finis, sed mediatorum: Ergo sup-
ponit volitionem finis ad quem media ista ordi-
nantur, & consequenter supponit electionem ad
gloriam. Adde, quod prædestinatio hominum
& Angelorum, est ejusdem rationis & spe-
ciei,

ciei, ut docet D. Thomas hic art. 1. ad 3. Ergo si-
cut prædestinatio hominum supponit electione
absolutam ad gloriam ante prævisa merita, ita
& prædestinatio Angelorum. Hoc Corollarium
probant etiam omnia argumenta, quibus Tracta-
tu præcedenti divinorum decretorum efficaciã,
ad statum innocentie Angelorum & hominum
esse extendendam, monstravimus. Videri etiam
potest Estius, in 1. sentent. dist. 41. ubi hanc sen-
tentiam suis & doctè explicat & defendit.

Disp. 5.
art. 7.

51 Colliges tertio: gloriam & merita, non uno
actu, sed diversis virtualiter, esse à Deo efficaci-
ter volita. Nam electio ad gloriam ut finem, ob-
tinet rationem intentionis, voluntas autem gra-
tiæ & meritum, rationem electionis sortitur:
At electio & intentio in nobis distinguuntur
realiter, & in Deo virtualiter; sicut actus lumi-
nis principiorum in nobis causaliter realiter actum
scientificum, & in Deo virtualiter: Ergo electio
ad gloriam, & voluntas gratiæ & meritum,
virtualiter in Deo distinguuntur.

52 Colliges quarto: præter decretum intentionis
gloriæ, meritorum prævisionem antevortens,
dari aliud executivum circa gloriam, merita
prævisa supponens. Ita frequentius tenent nostri
Thomista, contra Nazarium, Alvarem & Her-
reram, & colligitur manifeste ex fundamentis
disp. præcedenti art. 2. statutis: ibi enim ostendi-
mus, quòd sicut in nobis intentio & usus sunt
duo actus voluntatis distincti, quorum primus e-
lectionem mediorum præcedit, secundus verò
post electionem est, & circa executionem me-
diorum & finis versatur. Ità de Deo, nostro mo-
do intelligendi, asserendum est, & in voluntate
divina, præter electionem mediorum, ad ordi-
nem intentionis spectantem, admittendum est
decretum executivum de iisdem mediis, ab ele-
ctione aliqua ratione distinctum; quòd decretum
est ipsa volitio, quã Deus vult efficaciter suam
potentiam executivam applicare, ad hoc ut præ-
destinati suo tempore gloriam consequantur.

53 Potest insuper eadem veritas hac ratione sua-
deri. Actus exterior habere nequit honestatem
alicujus virtutis specialis, nisi actus aliquis inte-
rior voluntatis, eadem honestate formaliter gau-
deat. Sicut enim actui exteriori non competit
formaliter libertas, sed solum ratione interioris
ita nec honestas seu bonitas moralis, quæ in li-
bertate fundatur, eamque supponit: Sed exterior
gloriæ collatio, gaudet formaliter honestate ju-
stitiæ, ut docent Theologi in Tractatu de merito.
& constat ex verbis Apostoli 2. ad Timot. 4.
*De reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, quam red-
de mihi Dominus in illa die iustus iudex.* Quibus de-
clarat gloriam dari à Deo ut iusto Iudice, & tan-
quam coronam iustitiæ, & consequenter non so-
lum ex gratitudine, aut fidelitate, sed ex vera &
propria iustitia: Ergo atque aliquis actus volun-
tatis divinæ, hujusmodi honestate formaliter
gaudens, cumque electio efficax ad gloriam, spe-
ctans ad ordinem intentionis, tali honestate non
gaudeat, sed sit purè gratuita & liberalis, admit-
tendum est in Deo decretum executivum, in-
duens talem honestatem.

54 Confirmatur: Merita, cum sint media mora-
lia, non aliter causant finem executionem, nisi
movendo voluntatem præmiantis ut velit præ-
mium conferre: Ergo si merita iustorum causent
temporalem gloriam executionem, movent vo-
luntatem divinam, illamque inclinant ad gloriam
exhibitionem: At divina voluntas temporaliter

moveri non potest, nec motivum aliquid de
novo in tempore habere, sicut nec in tempore al-
iquid velle de novo: Ergo ab æterno moventur
à merito; cumque de voluntate gloriæ intenti-
va hoc nequeat verificari, necessariò admitten-
dum est in Deo decretum aliquid executivum
ab intento distinctum, quod merita prævisa
supponat, & ab illis tanquam à causa motiva de-
pendeat. Hoc etiam probant plura Scripturæ, &
Sanctorum Patrum testimonia, quibus Vasquez
& alii Recentiores suam firmare conantur sen-
tentiam, quæ licet illam nec leviter indicent,
hoc tamen corollarium vehementer suadent, ut
magis constabit ex dicendis articulo sequenti.

Colliges ultimo: præscientiam cooperationis
vel boni usus liberi arbitrii, non esse causam, ra-
tionem, aut conditionem sine qua non prædesti-
nationis.

Probatur: Effectus prædestinationis non po-
test ad eam præsupponi, nec ut causa, nec ut ra-
tio, nec ut conditio sine qua non illius. Sed coo-
peratio vel bonus usus liberi arbitrii, est effectus
prædestinationis, ut disp. sequenti ostendimus,
& expressè docet S. Thomas quaest. 6. de verit.
art. 2. ad 1. ubi ait: *Hoc ipsum quod est velle accipere
gratiam, est nobis ex prædestinatione.* Et hic art. 5.
*Non est distinctum (inquit) id quod est ex prædestina-
tione & ex arbitrio nostro: sicut nec est distinctum quod
est ex causa prima & secunda.* Ergo cooperatio, vel
bonus usus liberi arbitrii, ut à Deo præscius,
non potest ad prædestinationem præsupponi ut
causa, vel ratio, aut conditio sine qua non illius.
Eadem ratione videtur S. Augustinus cap. 17. 18.
& 19. de prædestinatione Sancti contra Maullien-
ses, asserentes præscientiam fidei quã credere
incipimus, esse rationem prædestinationis, &
hunc errorem impugnat, ostendendo talem esse
esse effectum prædestinationis. Quod specialiter
probat ex illo ad Ephes. 1. *Sortem consecrati sumus,
prædestinati secundum propositum eius qui universa
operatur.* Ex quo infert ibidem cap. 19. *Ipse ergo ut
credere incipiamus operatur, qui universa operatur.*

Præterea, si ex parte Prædestinatorum daretur
causa, ratio, vel conditio suæ prædestinatio-
nis, solubilis esset questio quam D. Paulus & S.
Augustinus, alique SS. Patres proponunt ut in-
solubilem, cur scilicet Deus hunc prædestina-
verit & non illum? vel quòd idem est, quare hoc
& non illum traxerit? Nam assignare ex parte
hominis causam, rationem, seu conditionem, ra-
tione cuius iste prædestinetur & non ille, est sol-
vere questionem. Unde Lessius li. de prædestin.
& reprob. sect. 4. num. 46. non veretur dicere:
*Non esse insolvibile, cur vocatio in illo sit inefficax in
actu secundo, in isto efficax, id enim pendet ab arbitrio
libertate, in cuius manu est facere, ut sit efficax vel in-
efficax.* Cum tamen D. Prosper cap. 25. de vocat.
Gentium expressè doceat, *Hanc questionem prædestina-
tionem non posse solvi per humani arbitrii velle vel
nolle.*

Confirmatur exemplo figuli quo utitur D.
Paulus ad hoc explicandum: nulla enim potest
assignari ratio, cur ille ex eadem massa lutiformi
met quædam vasa in honorem, alia verò in con-
tumeliam, sed hoc ad solum beneplacitum suæ
voluntatis reducitur.